

O následování dobrého pastýře

Jan 10,1-6: Amen, amen, pravím vám: Kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale přelézá ohradu, je zloděj a lupič. Kdo však vchází dveřmi, je pastýř ovcí. Vrátný mu otvírá a ovce slyší jeho hlas. Volá své ovce jménem a vyvádí je. Když je má všechny venku, kráčí před nimi a ovce jdou za ním, protože znají jeho hlas. Za cizím však nepůjdou, ale utečou od něho, protože hlas cizích neznají.“ Toto přirovnání jim Ježíš řekl; oni však nepochopili, co tím chtěl říci.

Jan 10,22-30: Byly právě svátky posvěcení jeruzalémského chrámu; bylo to v zimě. Ježíš se procházel v chrámě, v sloupoví Šalomounově. Židé ho obklopili a řekli mu: Jak dlouho nás chceš držet v nejistotě? Jsi-li Kristus, řekni nám to otevřeně.“ Ježíš jim odpověděl: “Řekl jsem vám to, a nevěříte. Skutky, které činím ve jménu Otce, ty o mně vydávají svědectví. Ale vy nevěříte, protože nejste z mých ovcí. Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život. Nezahynou na věky a nikdo je z mé ruky nevyrvé. Můj Otec, který mi je dal, je větší nade všechny; a nikdo je nemůže vyrvat z Otcovy ruky. Já a Otec jsme jedno.”

Ježíšovi žáci jednou natrefili na chlapíka, který byl od narození nevidomý. „Kdo za to může?“ starali se a Ježíš jim řekl, že nikdo a že na něm mají být vidět skutky Boží. Ale ty nejsou vidět na tom, jaký kdo je, ale na tom, co mu Bůh může dát. Mluvil pak i o Božím soudu: jeho průvodním znakem je, že ti, kdo žili bez světla, najednou uvidí, zato se úplně zatemní všem, kdo dosud měli jasno nebo si to o sobě aspoň myslí. A řekl také, že s ním ten soud přichází.

Jsou lidé, kterým žádný Boží soud hlavou nevrta a Ježíš je nezajímá. Možná mají životní hodnoty poskládány tak, že se jim do

nich nevejde, tak ho vykážou do minulých staletí, protože v tom našem by je rušil. Pak jsou jiní, které naopak přitahuje a zajímá, ale nevědí přesně, co od něj čekat. Takoví ho jednou obstoupili a ptali se: “Jsi Kristus, nebo ne?” Kristus není příjmení, ale označení funkce. Podobně jako vrátný nebo předseda vlády nebo král. Funkce zvaná Kristus se dá vyjádřit třeba tak, že je to ten, od koho čekáme, že bude mít dost sil a prostředků, aby dal svět do pořádku, neboť ho tím pověřil sám Bůh. „Tak co, jsi to ty?“

Zkuste si tu situaci představit: Věříte v Boha (což není samozřejmost), podědili jste po někom určitý způsob, jak se prožívá víra (nebo jste si vytvořili svůj), jste ve své církvi – a najednou nejistota, jestli je to zrovna takhle dobře. Protože Ježíš o Bohu mluví jinak, než pro ně bývalo zvykem. Proto se ho na to ptali.

Čekat na někoho, kdo dá svět do pořádku, vypadá jako nekonečná a marná záliba. Ani sám se sebou si někdy nevím rady, natož s druhými: tím, jak jednají, mně někteří lidé neuvěřitelně odčerpávají energii a elán. Máte to taky tak? Bývá to tak i mezi nejbližšími a v církvi také. A když se rozhlédnete po světě, není to jiné a recept na přijatelné řešení všeho zlého, co se děje, nikde není k mání.

To není nic nového, v předchozích staletích si toho naši předkové užili víc než dosyta – to jen z velkého časového odstupu a když víme, jak to dopadlo, nám teď může připadat, že jejich tehdejší problémy ještě bylo možné řešit. Ale stejně jako tehdy oni, koukáme i my dnes, odkud by přišel impuls, jak to tedy udělat. A už jsme si zvykli, že se mezi sebou neshodneme, když o tom mluvíme. Což oni často taky ne.

Čekali mesiáše a báli se, že se snad nikdy nedočkají, a bylo to jinak: mesiášů bylo a je na rozdávání. Lidí, kteří o sobě tvrdí, že mají recept na záchranu, bývá habaděj, a těžko se v tom vyznat: někteří že po dobrém, jiní že po zlém, jejich fankluby se činí, dost se u toho lže, jenže komu z nich uvěřit? To je právě na vás. Nebo

nikomu? A co pak dál?

Každá doba má svou módu: co se nosí, co se žije, jaké náboženství zrovna letí. Často si vybírali takové, které člověku slíbí to, co žádá (třeba výměnou či odměnou za tvrdou dřinu, za slušné chování, za peníze, za ledacos). Nezřídka se i křesťanská víra a s ní i církev braly jako záruční list na spasení a od Ježíše se tu a tam čekávala vysoká hladina vnitřní blaženosti. V příběhu, který čteme dnes, za ním přišli s požadavkem jistoty: Už to řekni jasně, ať konečně víme, na čem jsme.

Ježíš je upozornil, že před nimi nikdy nic neskrýval a že to, nač se ptají, jim už přece mělo být zřejmé. Patrně je tou odpovědí nenadchl. Možná se nechtěli spokojit jen tak s něčím obyčejným a čekali něco super nevyvratitelného a velkého. Zrovna v našich časech jim můžeme docela porozumět. Lidská moc teď nedbá na dohody a pravidla, platí právo silnějšího, pravda je terčem pohrdání a láska posměchu. To, co Ježíš dělal a říkal, mohlo lidi zajímat a těšit, ale že by tím obrátil poměry a postavil svět zpátky na nohy, to nečekali, protože z toho nekoukala převaha a přesvědčivá síla. V tom zmatku hodnot se dodnes křesťané někdy chopí obrazu Ježíše jako někoho silného a vyztuží to kulturními válkami a bojem proti někomu, kdo je v menšině.

Když se tenkrát zajímali o nepřemožitelného zachránce Krista a ptali se Ježíše, je-li to on, možná si představovali nepřemožitelnost opřenou o zbraně, svaly a přesilu. Odkázal je však na to, co už udělal a co dělá, a že právě to je záchrana ve jménu nebeského Otce.

Chvilí předtím povídal, jak se k ovcím – což jsme my – snaží dostat podvodníci a prý že by nás vedli. Promlouvají líbivě, slibují hory doly, ovšem to dělal i vlk, který v jedné pohádce přemlouval kůzlátka, ať mu otevrou. Zachránilo je, že neznají jeho hlas. Zrovna tak i ovce znají pastýřův hlas, k němuž patří vztah, který k němu mají a který má k nim on. Evangelium to vyjadřuje tak, že víra je totéž, co následovat Ježíše jako dobrého pastýře. Nejste jen

něčí člen nebo volič, ale jste někdo, koho tenhle pastýř zná jménem, protože mu na vás záleží.

Jeho řeč je mocná a podmanivá ne tím, že by byla ukřičená, ale tím, že je pravdivá a věrná (to jest: spolehlivá, jako když řeknete „amen“). Tenhle pastýř nás nepopohání kamsi, kam se mu zlíbí, a sám že by zůstal schovaný někde v bezpečí. Je to tak, že jde s námi, že nás doprovází a žádná zlá moc mu v tom nezabrání. Tak to aspoň evangelia vyprávějí.

Zkusme to shrnout: Nejistota není dvakrát příjemná, však jim to už tenkrát vadilo. Ježíš jim odpověděl těmi slovy o následování pastýře, který jde přece s námi. Kam? To je to: Do neznáma, tenhle pastýř nás totiž zve a vede až za obzor toho, co už známe a v čem jsme se už naučili chodit. „Doma“ jako bychom ho tolik nepotřebovali: jenže my máme namířeno dál, kam netrefíme. Janovo evangelium ten cíl nazve známými a přece podivnými slovy: věčný život. „Věčný“ neznamená natažený do nekonečna a nudný až k uzívání, kde už se nic neděje. Věčný v bibli znamená otevřený pro budoucnost, určený pro Boží věk a ten je pořád ještě vpředu. I když nám nenápadně přibývá let a ubývá času, ba i když nám později už docela nápadně přibývá let a ubývá času, pořád zůstáváme lidmi, kteří mají budoucnost od Boha před sebou: nežijeme přece jen pro minulost.

Tak tohle povídal tehdy Ježíš, jenž je s Bohem zajedno („já a Otec jedno jsme“) a příběh z chrámu tím končí. Půjďme s ním domů, vstříc dalším dnům. Každá doba má svou módu, ta naše věří na spoustu věcí, hodně třeba na rozvoj, bezpečí, růst a štěstí. Kéž by nás provázely, ale životní cíl to není (a když, tak hrozně slabý).

Nevíme, jak ta či ona chvíle asi dopadne, ale můžeme jít s vírou, že o nás v každou chvíli někdo stojí a stojí o každé naše nadechnutí. Věříme, že nedostupný svrchovaný Bůh je dobrý pastýř, kterého známe a který to, co dělá, dělá ne proti nám, ale pro nás a pro budoucí věk.

požehnání

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

Tato slova nejsou nová: napsal je jeden dávný apoštol do jednoho dávného sboru, ale my si je smíme půjčit, ba přivlastnit pro svou dobu a pro svůj život.

A tak se radujte – nejen z toho, co vás těší a co se daří (z toho samozřejmě taky), ale především z toho, že i ve zlých chvílích je vám Pán blízko. Nedejte se zlomit smutkem, nenechávejte se svést ke zlému a těšte se z Boží blízkosti, o níž tolik lidí vůbec neví: tak jim o ní řekněte (slovy, činy nebo třeba i mlčky, prostě tím, že budete s nimi).

Bude vás při tom všem střežit a už střeží Boží pokoj – a ten je víc, než na co člověk umí pomyslet.

A tak tedy milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Amen